

Domek v Polední ulici.

Obrázek z maloměstského života

Napsal Karel Klosterman.

(Pokračování.)

"Milostane," pravila paní Hadravová, odmítajíc podávané ji pečeť, "to věří, že bych ty penze ráda vzala, ale já se bojím, já neumím."

Ten by mi dal! Já jsem teď nemocna a nehráňta bych se mu, tomu neomeňovanu hrubanovi. Radila bych jí, aby ho našla a penze m' dala, von je všechno ston, ten chlap! Von je divoch divoká vod nároženou, to věří, že ho znám."

"Ale, kde pak ho najdu?"

"Nu, někde von bude, v některé hospodě nebo kočáru. Řekla bych, aby tu na něho počkali, ale von se do nás noci nevrátil, to je marný."

Po nějakém přetíráni hospod kočárem, které by etéřní domácího pána z Lučen ulice mohly chovat ve vše méně útlém lám svěřen, vydal se pan profesor za ním. Byla to nedlouhá odyssea, iž vykonala, a noha jeho vkořávala do špinavých pelechů, jež se mu zdaly horšími a hrůznejšími než byly přibyty Lestrigona, a joškyně Polyphemova. Vzburoval přichodem svým nemalomensaci shromážděných hostí těchto místností a neváli vitajících jej hostinských a sklepnic, když odesel nedav si naftu.

Poště - bylo již jedenáct hodin, a on už schmel strachy, že hledaného nenajde - spatřil ho v kterém po-koutku výše blíže Polední ulice. Hledaný tam tránil v čele velkého stolu, a podle něho seděl bývalý jeho nájemník, slávý Drkal. Hadrava roskládala rukama a vykládala rozum.

"Má déta, pane profesor," vital hostinský pozdušno přičichlo. Znamená čest pro más, že nás ráte navštívit. Pivo je jako malvaz...."

"Vezmu si ho litr domu," odvětil pan profesor," prozatím bych rád promluvil s panem Hadramou.... Budete tak laskav a zavolte ho sem...."

Hosťovský se usmál po lišáku. "Nu ano," pravil, "ten bude mít radost; už tu moc vykládal, že se na vašnosti těší...."

"Ajj, aj, vašnosti," ozval se v tom už Hadrava, "vždyť jsem věděl, že se brzo shledáme. Raťte přesněnout k nám, nemusíte se, tento, za nás stydět, jsem tu sami pořádní lidé...."

"Páne Hadravo, ještě vaše paní se nepřišla po pečeť, přináším vám je...."

Slova ta pan profesor vypravil ze sebe hlasem velmi přídušným, téměř řepelem k uchu přiklopýtuvnoušemu k němu vřítili. Ten ovšem, nedbaje toho, snad i naschláv, rával přímo v odpovědi: "Ale, co pak vám napadá, vašnosti? Vždyť není zle, vždyť mi neutečete s tím drobem, vždyť peněz nepotrebujete.... to mohlo počkat třeba rok.... Nu, když jinak nechte, to je vezmu.... ale vašnosti budec chtit stverzenku. Vy, hostinský co tu stojíte, jako byste nás chci vykoukat? Přineste několik, péro a kus papíru.... ale, sakra, vašnosti, mne se dělájí mítíky před očima, a ruce se mi třesou, nedívej se, vypil jsem jich už osmnáct, hromec!.... nevím, jak to napíšu...."

Pan profesor myslil, že zem se pod ním otváří, jak se stýdl před zraky, jež odevzdávají na něm atkvívaly; ale švěc neustával mluvit za hrobového ticha dychtivě naslouchajícího obecnosti.

Byla to strašně dlouhá procedura, než na mol opěl Hadrava sepsal a podepsal spis, stvrzujíc, že dne toho a toho obřezl dvacet zlatých úroků za svého na domě pana profesora vážnoučko kapitála. Po všeckem ten čas nikdo ze společnosti rehlest ani slovem, led až tu ten onde o ne pyšně se zasmál, kochaje se v obtížích švěcových, jemuž právě po pětkrát z ruky, než dopsal.

A když bylo po všem, pak profesor chtě nechtě musil zasednout k němu a vypít na jeho zdraví sklenici piva. I pak Drkal si a něm připil na zdraví. Co byl živ sklenici piva neměla pro něho té perluškové chuti; dopis, v pravém smyslu toho slova utekl. A pak vedl živ svou. Tři dny po sobě přišel do téže hospody, tři noci po sobě se chystal a dokázal svým posluchačům, jakou má moc a jak domácí pán a profesor z Polední ulice se před ním třese.

XIII

A pořád postupoval čas pádným, těžkým krokem svým, jež tolí lidí neslyší, a ušim jejich neuchází.

šustěně drobné myšky, bučením nejmenší mušky; čas licoměřák, jenž panenkou se usmívá na mladé, po zpěně se šklebí na staré, kteří se proto rádi vyhýbají jeho pohledu, třeba osémetnácti se dívají na vlastním jejich zrcadlem.

Blahoslavený domek v Polední ulici, jenž nemaje duši, nemohl znamenati ani stop, jež železný onen povahu zanechával od postupu svého, ani zrcadla, aby byl viděl úškem jeho pohled, jenž zdál se mluvit mi o mne, když mi řekl: "Kamarád, nemysli si že's Pantheon, Pantheon, pyramidou krále Chufu nebo čínskou císaři, a věř, že věků těchto se nedočkáš. Spukáš, pelichavá kvádrka; a nebudo na tobě hlasat háje budoucí pokolen, že namíří, kdož tě zhlouhal, blesk 30 000 vajec do malty, do něž věpno jen přibývali jazykové lidé, utíkající z hřebem: osídlime to! - Ó chalupo! vypadá zajisté, jak by moli se byli dali do tvého povlaku a červi do tvých vnitrostí. Až se sveze na tebe hourajíc kopáč, jenž tě odevzdá zapomenut, neopouští se city umělých ani fanatiků starozitnosti nebudo se zadávat žádostí o tvé zachování. O nemovitosti drafte se, ty se rozplízač jako bublina, vyskočíš na hladině vodní, a nebudete, kdo by tě litoval, a stopy po tobě nezůstanou!"

Když domek se byl mohl vidět, dost možná, že by leknutím nad svým zevnějškem se byl sesul; a však, jak praveno, on neměl zrcadla, což dozajista prodloužilo jeho trvání; splašky mimo něj tekoucí v rozvedené storce nemohly utovit hladiny, a neladný škrálov, jímž se přidržoval, neodrážel paprsky světla, ani když slunce naň svítilo, a stopy po tobě nezůstaly!

Znalec opakoval tento svůj experiment ještě na jiných místech, a dílčě podkotnou výslovně, že domek výslovně odolal několikerému takovému míslo diskrétnemu škrávu, z čehož manželkou Koudelkou vzali zjevně nemalo útěchu. Když stavil se měl k edchodu, paní profesorová, přistoupivší k němu a kladou mu ruku dřívěnou na rameno, děla se sladkým úsměvem na rtech: "Viďte, nám k vám to vylíčit, že se bálí, že za touto chilon se drobila v kousky pod žádoucího.

"Hm, hm," brněl pan stavitel, pokračuje ve svém konánu, přes unstrašené pohledy obou manželů, kteří jeho sledovali s výrazem ve tváři:

"Sluši ti spátně ironický tón, jakým to povídáš. Obec zařídit v Polední ulici dětskou zahrádku. Dojdí k panu purkmistrovi, který, jak se chlubává, je tvůj přítel a příznivce, a nabídí mu nás dám. Jsem přesvědčena, že ti dám zařídit tisíce ne vše...."

"Co pak ti to napadá? Zblížnili jsi se ty, purkmistr se nezbláznil. Vždyť domek se nehodí k takovému účelu."

"To ty myslíš. Já zase myslím, že se hodí, upravit-li se. Zkus to a u poslechni moji rady."

"Toto nezádej, abych se takhle vydal v posměch...."

"Dobré. Neupjed, půjdu já! Ale pamatuji si, že pak já jsem tě zchránila."

Po několika dnech pan profesorová prohlásila tótem velmi slavnostním, že pan purkmistr jest člověk bez srdce a že nemá ani nejmenší tušení o věci.

"Roku lidám, poroučím se vám co nejuctivější."

S tím odešel, manžel žůstali samotce.

"Jeho úsměv si mi nelíbil," voci pan profesor; "připadal mi, abych tak ferk, dábelským."

"Ty vidiš všechno děbla, kde ho není," dostalo se mu v odpověď,

"a kde je, vidiš anděla. Škoda, že's profesor!" Povídám ti, že v jeho úsměvu se zradil celý svět světibí.

Člověk musí mluvit a zacházet s lidmi."

"Jen at se neklameš, ma drahá! Na mne ten úsměv činil dojem rozhodně nepravidlivý."

Rozumí se, že pan profesorová promluvila poslední slovo, a že zdalek při tom, že znalec podá spolehlí zprávu, v něž vylíčil domek v barvách pokud možno nejkrásnějších. Co dalek něsledovalo, byla směnice formalit, jež nemalo vrátila mysl ubohého profesora, v něž se vyznal tak málo, že na konec přivolal advokáta, jehož delegoval na vyjednávání s Hadramou a spořitelnu.

Fáci byl, že spořitelna se uvořila poskytnouti pájku devít set zlatých, z něž se odecíte ještě asi padej částečně, zlatých na hrazení útrat, plnouček z přepsání v knihách, z kolíků na nové dluhopisy a ze sepsání těchto, a tak dalek a tak dalek, jak už bývá. Hadrava přistoupil na žadanou spořitelnu až za 3500 zlatých, že sliboval vyplatiť v hotovosti, jež pří se chce účastnit jakéhož podniku, jehož podíl vásly v pozemku. Věděl do těch končů, že už necházel než podepsat smlouvu. V rozhodném okamžiku milostpan, že neprodá, ne a ne. Pojetí pojednou nesmarnou němu ke svému domu, jenž pří stoličce s jeho srdečem. Propukla v pláč lomila rukama, objímala své děti.

(Pokračování.)

"Pan stavitele, v městě u nás není barák; tento dám je dám jen jiný, třeba nebyl velký."

"Neračte se rozčilovat, milostpan...."

"Nebudem se o tom hádat," vypálil mu do řeči pan profesor, "na zvýjevte ho jak chce, ale řekněte mi, vlečený pane stavitele, pohřebi mi nařízenou čtrnácti set?"

Pan stavitele vytřeštil oči a mávl rukou, Jakoby očko slovo se mu dralo na rty, zdržel se však, a vrátil blavou, odvítí klidně: "Do toho vásly máš není; já jsem přišel prostě odhadnout; nemám příčinu se neoprovájet, a že jsem kromě toho neměl peněz."

"Tvoje reči jsou zbytečné a ztrácejí se mi v měsíčích, Honzí se za bychem; však však, že na zimu domy se neoprovájet, a že jsem kromě toho neměl peněz."

Pan stavitele vytřeštil oči a mávl rukou, Jakoby očko slovo se mu dralo na rty, zdržel se však, a vrátil blavou, odvítí klidně: "Do toho vásly máš není; já jsem přišel prostě odhadnout; nemám příčinu se neoprovájet, a že jsem kromě toho neměl peněz."

"Vásly tě, nemluv! Vzprávala jsem se proti nevhodným prodejům, nikoli proti prodeji samotné. Kdo by stál o takovou chabré?"

"Neračte se rozčilovat, milostpan...."

"Nebudem se o tom hádat," vypálil mu do řeči pan profesor, "na zvýjevte ho jak chce, ale řekněte mi, vlečený pane stavitele, pohřebi mi nařízenou čtrnácti set?"

Pan stavitele vytřeštil oči a mávl rukou, Jakoby očko slovo se mu dralo na rty, zdržel se však, a vrátil blavou, odvítí klidně: "Do toho vásly máš není; já jsem přišel prostě odhadnout; nemám příčinu se neoprovájet, a že jsem kromě toho neměl peněz."

"Vásly tě, nemluv! Vzprávala jsem se proti nevhodným prodejům, nikoli proti prodeji samotné. Kdo by stál o takovou chabré?"

"Neračte se rozčilovat, milostpan...."

"Nebudem se o tom hádat," vypálil mu do řeči pan profesor, "na zvýjevte ho jak chce, ale řekněte mi, vlečený pane stavitele, pohřebi mi nařízenou čtrnácti set?"

Pan stavitele vytřeštil oči a mávl rukou, Jakoby očko slovo se mu dralo na rty, zdržel se však, a vrátil blavou, odvítí klidně: "Do toho vásly máš není; já jsem přišel prostě odhadnout; nemám příčinu se neoprovájet, a že jsem kromě toho neměl peněz."

"Vásly tě, nemluv! Vzprávala jsem se proti nevhodným prodejům, nikoli proti prodeji samotné. Kdo by stál o takovou chabré?"

"Neračte se rozčilovat, milostpan...."

"Nebudem se o tom hádat," vypálil mu do řeči pan profesor, "na zvýjevte ho jak chce, ale řekněte mi, vlečený pane stavitele, pohřebi mi nařízenou čtrnácti set?"

Pan stavitele vytřeštil oči a mávl rukou, Jakoby očko slovo se mu dralo na rty, zdržel se však, a vrátil blavou, odvítí klidně: "Do toho vásly máš není; já jsem přišel prostě odhadnout; nemám příčinu se neoprovájet, a že jsem kromě toho neměl peněz."

"Vásly tě, nemluv! Vzprávala jsem se proti nevhodným prodejům, nikoli proti prodeji samotné. Kdo by stál o takovou chabré?"

"Neračte se rozčilovat, milostpan...."

"Nebudem se o tom hádat," vypálil mu do řeči pan profesor, "na zvýjevte ho jak chce, ale řekněte mi, vlečený pane stavitele, pohřebi mi nařízenou čtrnácti set?"

Pan stavitele vytřeštil oči a mávl rukou, Jakoby očko slovo se mu dralo na rty, zdržel se však, a vrátil blavou, odvítí klidně: "Do toho vásly máš není; já jsem přišel prostě odhadnout; nemám příčinu se neoprovájet, a že jsem kromě toho neměl peněz."

"Vásly tě, nemluv! Vzprávala jsem se proti nevhodným prodejům, nikoli proti prodeji samotné. Kdo by stál o takovou chabré?"

"Neračte se rozčilovat, milostpan...."

"Nebudem se o tom hádat," vypálil mu do řeči pan profesor, "na zvýjevte ho jak chce, ale řekněte mi, vlečený pane stavitele, pohřebi mi nařízenou čtrnácti set?"

Pan stavitele vytřeštil oči a mávl rukou, Jakoby očko slovo se mu dralo na rty, zdržel se však, a vrátil blavou, odvítí klidně: "Do toho vásly máš není; já jsem přišel prostě odhadnout; nemám příčinu se neoprovájet, a že jsem kromě toho neměl peněz."

"Vásly tě, nemluv! Vzprávala jsem se proti nevhodným prodejům, nikoli proti prodeji samotné. Kdo by stál o takovou chabré?"